

Előfizetési árak :	
Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — ti.
Negyed évre	2 kor. — fl.
Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.	

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak :
Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlköztásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsekelt díjak egyzsége szerint.

V. évfolyam.

Szászsebes, 1901. Junis 11.

37. szám

Az egyenruha.

Most, midőn a kinestari erdők kezelésénél alkalmazott erdészeti altisztii személyzet fizetésének rendezése csaknem teljes befejezést nyert s mikor ez a személyzet végtelenül nyomorult anyagi helyzetéből ha nem is valami fényes, de a régi tarthatatlan állapotokhoz viszonyítva oly jól eső és kedvező körülmények közé került, hogy e feletti örömeben minden tagjal eveszi a kalapját s tiszta szivből jövő fohászt küld a magas egek urához annak a kimagasló alaknak, annak a nagy embernek a boldogságaért, egészségeért és jóvóltaért, ki az ilyen kis existenciák sorsát igazi atyai gondoskodással szíven viselve türhetőbbé tenni törekszik.

Hogy pedig ennek az eddigi nagyon ostoha körülmények között sinylődött testületnek örömet fokozza, a folyó évi 28,160 számú magas rendeletével évi egyenruha átalányt is biztosítani kegyeskedett.

Hogy ezen ujabban nyilvánult magas kegy nem llekesítette fel, nem ragadta oly kítőő örömezt a testületet, mint a fizetés rendezés, sőt bizonyos mértékig elborult homlokkal s kissé elkeseredett kedélylyel nézzük az új rendeletet, annak igen-igen sok és figyelmen kívül nem hagyható okai vannak.

Ezen rendelet szerint ugyanis az altisztii

személyzet fegyelmi büntetés terhe alatt egyenruhában tartozik szolgálatát teljesíteni, mely egyenruházatnak a beszerzésére fejenként. a folyó évre 22 kor. 50 fill. van engedélyezve. — Hogy ez a végtelenül csekély összeg egy teljes egyenruházat beszerzésére távolról sem elegendő s hogy ahhoz egy tekintélyes összeget saját zsebünkől feltétlenül pótolni kell, azt hosszasan fejtegetni nem szükséges.

S ép itt van a bökkenő! Mert az altisztii személyzet az 1884 évben kiadott szabályrendeletben körülirt igen gyarló minőségű, gyorsan kopásnak induló, és megfakuló darócz egyenruha viselésétől idegenkedik s így annak beszerzésére az átalányon felül szükséges összeget fizetéséből megvónni nincs kedve. Mert fájlátnia azt, hogy míg a csendőrségi, pénzügyőri és vasuti altisztek — a kik qualificatió tekintetében magasabb színvonalon bizonyára nem állanak — oly minőségű és kiállítású egyenruhát viselnek, hogy annak az erdészeti altisztnek, kit a véletlen ezen szakbeli altisztek valamelyikével összehoz, arczába szökken a vér, s oly megalázottnak érzi magát gyarló kinézésében, hogy keserűséggel, levertséggel telve menekülni igyekszik a nyilvánosság elől, mert tudja, érzi, hogy szőr zsinórral és pléh jelvényekkel felszerelt darócz ruhájában nevetséges alak. — Minden szem rajta függ, hogy egyikből szájalmat, a másiktól gunyt olvas-hasson ki; halk megjegyzések jutnak füleihez, melyek rá vonatkoznak s melyek elég sértők

arra, hogy a vért újból és újból a fejébe kergessék.

Szinte természetesnek látszik, hogy ilyen megaláztatások után az altiszti személyzet kétségbe van esve, ha arra gondol, hogy ezután egyenruhában „kell” járnia s ami kis örömet okozott neki helyzetének javulása, annyi keserűséget hozott számára az új rendelet.

Legfőbb ideje volna tehát ezen testület egyenruházatát is szabályozni, mert hisz az 1884 évben, tehát ezelőtt 17 esztendővel kiadott utasítás szerinti egyenruha a mai kor követelményeinek már nem felel meg. Az olyan szanalmas alakok látása, mint a jelenlegi egyenruhás erdőőrök, csak árnyat vet az államerdészet fényére s árt az erdőtiszti kar tekintélyének is. Mert ez az egyenruha vadonat új korában sem mutat semmit, de ha megkopott, szőr zsinórja foszladozni, pléh jelvényei grünpán színüekké kezdenek válni — no — akkor ehez hasonlitható öltözet csak egy van: a nehéz rabok darócz ruhája.

A példabeszéd az mondja. „Néma gyermeknek az anyja sem érti meg a szavát”. — Én részemről biztosra veszem, hogy ha az államerdészeti altisztek egy közös kérvényben vagy esetleg hatóságoként külön-külön benyújtandó folyamodványban kérelmeznék az egyenruha megváltoztatását, a földmivelésügyi m. kir. Minister úr Ő nagyméltósága, a mi kegyelmes jó urunk nem zárkóznék el méltányos kérésünk elől, hanem átlátva annak méltányos, indokolt

és szükséges voltát és célszerűségét, azt készséggel teljesítené is. —

Ha már egyenruhában kell járnunk, viseljünk tartós és tiszteséges ruhát. — Egy tiszteségebb kinézésű, jó, tartós minőségű ruha beszerezhetése céljából szívesen megpótoljuk a szűken kiszabott átalányt saját zsebünkből, mert ez által elesnék annak szüksége, hogy szolgálaton kívül, vagy nyilvános helyeken való megjelenhetés céljából polgári ruhát szerezzünk be; míg a jelenleg előírásban lévő, aránytalanul drága és rossz minőségű egyenruha beszerzésére áldozatokat hozni s azt viselni nagyon nehezűnkre esik s alig várjuk, hogy szabad óráinkban azt testünkről levessük és polgári ruhát húzzunk.

Az erdészeti altisztek egyenruházatának megváltoztatásánál főleg annak célszerűségére és kényelmes voltára kellene figyelemmel lenni, mert a jelenlegi katonai forma erdőjárásnál és irodai szolgálat végzésnél feszes volta miatt egyaránt célszerűtlen és kellemetlen; tekintve azonban, hogy annak az erdőtisztekéhez teljesen hasonló szabásaunak kell lennie, az altiszti személyzet az egyenruha formájának megváltoztatását nem kérelmezheti, hanem igenis kérheti azt, hogy maga az anyag tartós minőségű, ruganyos, sötétbarna szövet legyen, vékony ezüst zsinórzattal, sötétzöld parolival és az új szervezésnek megfelelő és még megállapításra váró rangjelzéssel ellátva.

A rangjelzést a jelenlegi makklevél helyett

Ültessetek fákat...

„A Hazánk” után.

Tekintsetek széjjel szép Magyarországon,
Hegyen, völgyön, rónán mennyi pusztaság van...
Ültessetek fákat.

Zöldülő gyümölcsfák az udvaron' kertben,
Asztagnál, kazalnál ezerszerre szebben
Diszítik a házat.

Ha fáitok első termését látjátok,
Gazdagon elnyeri jutalmát munkátok, —
Hátha majd mint aggok
Megéritek azt, hogy fáitok megnőnek:
Reszkető kezekkel a Gondviselőnek
Hálát mint adhattok.

Ha pedig aképen rendelné a bölcs Ég.
Hogy más szedi majdan fáitok gyümölcsét,
Mert ti sirba tértek, —

Menjetekek békével s azon szent tudattal,
Ki fákat ültetett, habár korán meghal,
Hagyott itt emléket.

Ültessetek fákat; a szorgalmas méhek
Hadd gyűjtsék zümmögve az édes szinmézet
A virágos fákon.
Legyen a madárnak hol fészket rakhasson,
A kis fülemile a hol csattoghasson,
Holdas éjszakákon.

Ültessetek fákat; talán nem sokára
Alattuk, — ha forrón süt a nad sugára, —
Pihenhet a vándor,
Kinek nincsen fejét hová lehajthatja,
Sűrű fáknak lombja védőn eltakarja,
Ha zuhog a zápor.

Ültessetek fákat; hogy megemlegessen
Édes unokátok s el ne feledhessen
Sőt a hányszor látja
S élvezi gyümölcsét a rámaradt fának.
Nevét és emlékét a meghalt apának
Hálás szívvvel áldja,

két kis tölgyemakkal és tölgylevélből összekombinált rózsa alakban kellene kérelmezni. A sapkát az erdőtisztekéhez hasonló alakban csupán azon eltéréssel, hogy míg a tisztviselőkétarany, az altisztekét ezüst zsinórzat díszítse.

A köpeny teljesen az erdőtisztekéhez hasonló szabásu legyen, jó minőségű sötétbarna posztóból fehérén állanyozott fémgombokkal, mely erdő védelmi szolgálatnál bundabélésű és feltérdig érő lehet.

A rendes ernyővel ellátott sapkán kívül különösen a téli idényre dupla szövetű, jó meleg tábori sapkára is szükségünk van, mely csupán egy kis alaku fehérén himzett rózsával díszítendő. Ha ilyen kinézésű és minőségű egyenruha viselésére engedélyt kapunk, azt kész örömmel viseljük és annak beszerezésére bármily áldozatot hozni készek leszünk, mert meg vagyunk győződve, hogy az ilyen kiállítású és minőségű egyenruha mindig tisztes és tartós marad. —gh —la.

Az agancsos-vad sebjelzéséről.

A hivatásos vadász mesterségében való szak-képzettségét az agancsos-vad körüli összes ismeretekben való alapos tájékozottság tanúsítja leginkább. A nyomozás és csapázás, a cserkészetek helyes vezetése, a megsebzett vad utánkeresése, a sebvénen való eligazodás képessége, a vérebbel való munka s általában

a szarvas. és őzvadászattal összefüggésben álló gyakorlati ismeretek alapos tudása nélkül, melyek az özet illetőleg e hóban érvényesíthetők legfőbbképen: a „szakvadász” jelzőre hivatásos vadász igényt nem tarthat s méltóan szarvaskést nem hordhat oldalán. — Egyik legfőbb fontosságú ezen ismeretek közül a sebjelzés mikéntjének és a sebvér ismertető jeleinek tudása. Minden szarvasvadász előtt ismeretes dolog az ugyanis, hogy a meglőtt csülkösvad, legkivált a szarvas, csak ritka esetben marad helyben úgy, hogy „tűzben rogyjék össze”, — gyakran még ha a legérzékenyebb részén lett is találva. A legbiztosabb az, hogy a vett (esetleg talán halálos) lövés daczára is egy darabig még elmenekül a lövés helyéről s távolabb rogy össze s leheli ki páráját, — vagy pedig ha elhibázva lett, végleg a világba megy. Ennélfogva igen fontos a vadászra nézve azt tudni, vajjon a vad egyáltalán találva lett-e s hol melyik részén? Halálosan-e, vagy csak könnyen sebesült? — mit a jelzésből és sebvérrel ítélnünk meg és bírálhatunk el a kapcsolatos körülmények tekintetbe vételével alaposan s a legtöbbször teljes biztonsággal, a melyre azután a vad megkerítését célzó okszerű eljárás mikéntjének feladatát alapíthatjuk. Szóval a szarvasvadásznak ismernie kell a lövés hatását és milyen voltát, a mit a vadnak a fegyverdurrulás alkalmával történő megugrásából, a lábnyomokból és kiváltképen a hátrahagyott vércseppek (sebvér) s egyéb jelek, mint csontszilánkok, bőr-, szőrhullványok-ból stb. ítélnünk meg. Egyébiránt jelzés alatt azt a különböző mozdulatát vagy viselkedését értjük a vadnak, melyet a lövés pillanatában tesz és pedig akkor is, ha megsebesült s akkor is, ha elhibázott. Természetesen aszerint, hogy a vad hol, melyik részén lett találva, különféleképen is jelez, melyből a sebesülés mérvére, könnyebb vagy súlyosabb voltára bizton következtethetni a hátrahagyott, már említett jelekkel kapcsolatban, de a gyakorlott szem egyelőre

Ültetgessen fákat a gazdag s a szegény.
Az ifju és öreg: házánál — mezején
S hol csak pusztaság van,
Ne keresse senki, kinek lesz hasznára,
Viseljen az Isten gondot minden fára
Szép Magyarországon!*

A fák a népköltészetben.

(a Bp. N. után.)

Minden fába más jelképet öntött az élet, így jelenti: a pálma a győzelmet, babér az elismerést, olajfa a békét, tölgy az erőt, cédrus a hatalmat, fenyő a szeretetet, mirtus az ártatlanság diadalát. A pálma, a szépnek, a győzelemnek és a diadalnak a jelképe, A legbüszkébb, a legszebb és legáldásosabb uővény a föld kerekiségén. „A pálma a meleg ég alj nemes és méltóságos szép barna leánya.” Az arab monda szerint Allah e fát az emberrel egyszerre s egy-ugyan azon anyagból teremtette. Azt mondja az igazhívó

muzulmán: „Szeresd a pálmafát, mint szülőidet!” ... A rómaiak Viktória kezébe pálmaágat adtak. Az Üdvözítő elé, jeruzsálemi útja idején — az első Virágvasárnapon — a nép pálmafaágakat hintett. A pálma dicsőségéből része jut a szomorufuznek is, ennek barkás ágai képviselik ugyanis a vidékeinken nélkülözött bibliai szent pálmát, ezek azon barkás ágak, melyeket Virágvasárnapján a hivek kezében látunk s melynek hamvával az egyház „hamvazó szerdán” meghinti a hívők homlokát. A barbérfa a felvilágosodott értelem jelképe. A borostyán az elragadtatás és a mulandó dicsőség jelképe. A levélből font koszoru a bor istenének szobrait díszíti és különösen az ennek tiszteletére rendezett ünnepek (bacchanálok) idején alkalmazták. Később Bacchus a költészet istenének ajándékozva repkény koszoruját, lemond a borostyánról s kedvelt fájának levelét, a szőlőlevelel tartja meg magának. Az olajfa a jólét és a béke jelképe. Az olajággal a békét legelőször Noe galambja hirdeti. Az olympiai játékok alkalmával legnagyobb megtiszteltetés volt a

ezek nélkül is gyakran. Az mindenesetre bizonyos, hogy a hátrahagyott jelek a vad találásának a legbiztosabb, csalhatatlan tanusítói; de a találás valószínűsége gyakran ezek nélkül sincs kizárva, amennyiben éppen nem bizonyos az minden esetben, hogy a meglőtt, sőt jól talált vad közvetlen a lövés helyén találasra valló jeleket hagy hátra; de a jól talált vadnál ezeket távolabb mégis megtaláljuk. Egyébiránt a gyakorlott vadász már a lövés pillanatában teljesen tisztában van azzal, vajjon eltalálta-e vadját, vagy sem; amint különben a vad is rögtön és biztosan jelez. Hibás lövés esetén ugyanis minden feltűnőbb viselkedés nélkül a legtöbbször rögtön elugrik, vagy eliramodik a vad s rövid menekülés után megáll, visszatekin s csak azután folytatja több-kevesebb vehemenciával menekülését. Futában lövésnél, vagy igen közeli ráhibázás esetében azonban ijedtségében a hátsó lábaival néha kirúg, egyébként pedig semmi más feltűnőbb mozgulatot nem tesz; ellenben ha eltalálta a lövés, minden esetben magasra ugrik (ez a tulajdonképeni jelzés), vagy pedig erősen kirúg s úgy szökik tova. Igen erős sebzésnél léptei tétovák, ingadozók s ilyenkor a legtöbb esetben elhagyja a falkát vagy társait s a legközelebbi sűrűben elfekszik; — könnyű sebzés esetén azonban nem válik ki a meglőtt szárnyasvad módjára. Egyébiránt a sebjelzéseket illetőleg a tapasztalás a következőkre tanít bennünket — megjegyezvén itt, hogy eme jelzések a vad különböző testrészének találása szerint különbözők ugyan, de ugyanazon lövés eseteknél mindig ugyanazok:

1. Lapoczká-(vállap) lövésnél a vad némelykor vadászmondás szerint „tűzben esik el“, majd (a legtöbbször) csülrökre kap, de csakhamar ismét felbukik és helyben marad. Igen jól alkalmazott vállap-lövésnél azonban, pl. ha a golyó a szívet is átfúrta, a vad magasra szökik, de ezen jelzés nélkül is néha meglövetése helyétől nem messze összeesik.

2. Magas vállap-lövésnél, midőn ugyanis a golyó a szívkamrát átjárja: a vad magas ugrást tesz, azután már összeesik, vagy pedig a vett lövés után rövidesen elfekszik.

3. Mély vállap-lövésnél, vagy borda-lövésénél a vad rögtön összerogy, ez ismét felugrik, kissé tá-molyog, de azután menekül s többnyire elpusztul; — ellenben ha a legnemesebb belső részek alul lesznek találva; a lövés szintén halálos, bárha a vad csülrökre kapna is. — Ha vállap-lövésénél a golyó kissé hátul talált, az ekként sebzett vadnál rendesen a tüdő van sebezve. Ilyenkor a lövés pillanatában a szokott magasra szökést szintén megteszi ugyan a vad, de azután eliramlik, esetleg a falkából azonnal kivált s a sűrűt keresi, hol lefekszik és köhögő, prüszkölő és hörgő hangokat adva vergődik. Ez a lövés is halálos.

4. A szív- (v. kamra) vállap- és tüdő-lövésnél a jelzés ugyanaz: a vad lövés után magasra és előre ugrik, illetve úgy látszik, mintha előre akarna bukni (ami néha meg is történik), azonban gyorsan összeszedvén magát s mind a négy lábát felkapva, vad futással elmenekül, de rövid idő multán nyilsebes szökés közben hátrafelé bukva, kimúlik. Némelykor megesik, hogy futás közben a legközelebbi sűrűségbe szökik, ahol azonban csakhamar összeesik és megdermed.

5. A szűgy-lövés is — ha nem horzsol — halálos. A vad, midőn a lövést megkapja a legtöbb esetben magasra szökik és néha hanyatt is vágódik, vagy pedig magasra ágaskodva, magát hátraveti s helyben összeesik s gyorsan megdermed.

6. Vékonyán előre, vagy máj-lövés esetén a lövés pillanatában mindig erősen kirúg a vad s hátát megörbítve, vékonyát pedig behúzza, lassan s nem messze megy el, hamar s igen megbetegszik s fekvésben kinos vergődés közt mulik ki. Az ekképen tönkrelőtt vadnak erős sebesülése daczára se tanácsos egyhamarjában

győztesre, ha fejét olajgalyakból font koszorúval övezték. Olajággal kértek a legyőzött karthagóiak Scipiótól békét; olajágot visz Aenas az itáliai partokra, hogy vendégszerető fogadtatásra találjon; római hadjáratok győztes hadvezérei előtt a hős tetteit dicsőítő heroldok olajágot vittek . . . Nincs-e ebben ellentmondás nem változik-e az olajfához fűződő jelentőség, mikor azt a háborút viselő hadvezér és az olympiai játékok győztes bajnoka kezében látjuk? A diadalmas hadvezér kezében látva, egyszerre eszünkbe ötlük, hogy az aratott diadal a megzavart béke helyreállítását jelenti és hogy a győztes bajnoknak e koszorú most már megnyugvást szerez.

Minden nemeztnek megvan a maga kiválasztott fája: a görögöké az olaj, a rómaiaké a tölgy, a szláv a hárs, a dáné a bükk, az éjszaki népeké a fenyő mienk a dió. Az egyes fák jelképes magyarázatai azonban csaknem minden népnél ugyanazok. Az a kérdés, hogy melyiknek adnak elsőbbséget, de hiszen még a győzelmi koszorú sem mindenütt ugyanaz: az

elismerés díja csak az olympusi játékoknál olajág, a pythiainál már babérért folyik a küzdelem a némöeai versenyeknél borostyán a díj, az isthmusi tornák dicsősége pedig tölgykoszorú.

A tölgy a tetterő és a dicsőség jelképe. Jupiter égis tornyosuló dodonai tölgyerdeje s e szent fához fűződő kegyeletos dolgok szerzik meg számára a dicsőséget s a muló idő felett évezreden át diadal-maskodni tudó életöreje pedig a tetterőt. A hárs a határ jele, a szeretet s a hitvesi hűség jelképe.

Hárs alatt tették a szüzek fejére a menyasszonyi koszorút, alatta ünnepelték gyermekeik születését, hársfa alatt lépett fegyverbe az ifu levente, alatta ülték meg az elköltözött halotti torát. A nyárfa a folytonos aggodalom, a bizonytalanság s a jövő jelképe. A mithosz szerint az alvilági istenek kiválasztott fája, s így méltán alkamazzák a régiek a bizonytalan jövő jelképezésére épp úgy, amint mi folytonosan rezgő leveleit látva, az emberi szív aggodalmait látjuk kifejezve benne. A fenyőfa a szeretet, a remény és

utána menni, mert fektéből felzavartatván — úgy elmegy, hogy soha többé szem elé nem kapható, vagy legalább is csak hosszas hajszolás után kerithetjük birtokunkba. Két, sőt három órai nyugtot is tanácsos az ilyen vadnak hagyni.

7. Vese-lövésnél a vad háta feltűnően meg-görbül s egész testében remegni kezd, majd pedig lassan összeesik.

8. Lép-lövésnél, mielőtt összeesik a vad, rövid ugrásokat tesz, azután pedig sajátságos panaszos hangokat adva megdermed.

9. Gyomor lövésnél a vad összerántja magát s kevésbé magas szökéssel jelez, mint a fent említett halálos lövések eseteiben s bátran fut előre.

10. Bél-lövésnél vagy kirúg hátsó lábaival, vagy pedig összerántja magát a vad, háta meggörbül s mindkét hasoldala feltűnően felduzzad, — de mindazonáltal nyilsebes futással iramodik el és messze elmegy, míg végre a sűrűben megfekszik. Fektében is gubbasztott testtartás aván a bél-lövést kapott vadnak, vagy pedig éppen ellenkezőleg, erősen kinyújtózva fekszik és a farkát is egyenesre kinyújtja.

11. Fej-lövésnél a vad magasra ugrik és összeesik, vagy tűzben esik össze és rövid vergődés után kimúlik. Ha azonban oldalról a szem alatt (illetve az orr felső részébe) vág be a golyó, tehát nemesebb részt nem érint: ez esetben ajánlja magát a vad és utánkeresése teljesen hiábavaló fáradság.

12. Nyak-lövésnél a vad tűzben esik össze, feltéve, ha a nyakesigolyát találta és zúzta össze a golyó; ellenkező esetben pedig a vad magasra szökve megfutamodik és közelebb, vagy távolabb elesve, kimúlik. Az is előfordul az ily lövéseknél, hogy a lövés pillanatában összerogyott vad ismét csülokra kap s gyors, kézpemagasságú ugrásokkal (fejét magasra tartva) menekülni igyekszik. Egyébiránt a nyaklövés csak olyankor feltétlenül halálos, ha nyakesigolyák sérültek meg, vagy pedig ütér, vagy légeső lett találva.

Lakatos Károly.

19261 szám

I/4—1901

Pályázati hirdetés.

(erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában).

A királyhalmi, vadászerdei, lipótújvári és görgény sz. imrei m. kir. erdőőri szakiskolákba — melyeknek tanfolyama két évré terjed, — a folyó évi október havában kezdődő tanfolyamra részint állami ellátás mellett, részint saját költségen több tanuló fog felvétetni.

A felvétetni kívánók igazolni tartoznak, hogy:

1. tizenhét (17) éves életkorukat betöltötték s illetőleg az intézetbe való belépésük napjáig betöltik s harminczöt évesnél nem korosabbak.

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszonyaihoz szokott és edzett testalkattal s különösen jól látó, halló és beszélő képességgel bírnak, mely kellékek igazolására kincstári erdészeti orvos, honvéd-orvos vagy vármegyei orvos bizonyítványa szükséges, megjegyeztetvén, hogy minden az intézetbe felvett tanuló testi épsége és egészségi állapota az intézet orvosa által a jelentkezés alkalmával szigorúan felülvizsgáltatik s az, kinek szervezete hiányos, vagy a ki valamely ragályos, avagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenved, az intézetbe be nem fogadtatik.

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan jól írni, jól olvasni és a köznséges négy számművelet szerint jól számolni tudnak;

4. erkölcsi magaviseletük jó;

5. katonai kötelezettségben állnak-e, igenlő esetben kötelesek ezt az erkölcsi bizonyítványt kiállító hatóság által igazoltatni.

Bejelenteni tartoznak továbbá, hogy kérvényükre a válasz mely cím alatt, illetve mely vármegyében, vagy mely hivatal utján és mely posta állomásra küldendő.

a halhatatlanság jelképe. Minden nép mithoszában szerepe van e kedves fának, legfőbb jelentőségét azonban csak a későbbi keresztény századokban nyeri. midőn a hivek annak emlékére, hogy Krisztus születésekor a fák kizöldültek és másodvirágzást értek, a karácsonyi szent időben házaikat, a téli idő egyedüli zöld lombjával fenyőgalyakkal díszítik, amely szokás a manap már világszerte ismert karácsonyfa felállításához vezet. A mirtus a szerelem mindenhatóságának és az ártatlanság diadalának szimboluma. A Vénus kiválasztott fája. A legenda szerint a paradicsomi boldogság elvesztésekor az első ember egy mirtus-galyat szakított magának emlékül arról a lugasról, hol Évának szerelmet vallott . . . A bánkodó ember fája a szomorufűz. Él, zöldel, mégis azt mondjuk róla, hogy szomorú . . . olyan, mintha ránehezedett volna ágaira a bánat: haladozik, ingadozik minden egyes levele, virága olyan, mintha kívánná, hogy elszakadjon az élettől.

Minden fába, virágba más-más jelképet oltott a teremő: a gyászt beleoltá a szomorú fába. A ki-

magasló büszke fenyő, a komoly tölgy és a remegő nyárfa, oldala mellett a buslakodó kőris és a szomorú fűz a mulandóságra emlékezteti az embert. Arra, hogy bármely magas polcon legyen is valaki s legyen bármily erős: mindent hatalmába tart a mulandóság. A virágos kert legszebb disze, a piros rózsza az égő szerelem lángját fitogtatja. Oldala mellett buslakodik a fehér rózsza szomorú fája: inteni látszik az ifjúságot, hogy szívére vigyázzon, mintha mondaná hogy mulandó a szerelem öröme, hogy igen közel áll a szerelmehez a szomorúság és hogy a nevetés és kacagás gyakran vált már siralomra. A temető szomorú fűzfája s kedvesünk sirkeresztjére boruló szomorú kőris: feledhetetlen elköltözötteink után érzett keserűség emlékeivé lesznek. A ki ülteti arra törekszik, hogy bánata túlélje őt még a halála után is. — A hősök beszakadt sirja fölé lekonyuló nyírfa hosszú ágaival seprí a földet, mintha a gyászoló bánt könnyei hullának rá. — A ciprus komoran, büszkén állja helyét, holott a legnagyobb szomorúságnak — a lemondásnak — viseli jelét.

Krenedits Ferenc.

Tájékoztatóul megjegyeztetik, hogy azon tanulók, kik saját költségükre vétetnek fel, az ellátásáért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért évi 300 (háromszáz) koronát félévi előleges részletekben fizetni s ehhez képest a felveendő tanulók, esetleg azok szülei, gyámjai vagy munkaadói kir. közjegyző előtt kiállított okmányokkal igazolni tartoznak, hogy az évi 300 korona eltartási költséget a kitűzött időre pontosan befizetik.

Az állami eltartás mellett felvett tanulók, illetve azok szülei, gyámjai vagy munkaadói azon esetben, ha a tanuló az erdőőri szakiskolát a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként elhagyja, vagy az intézeti szabályzat értelmében elbocsáttatik, a rá fordított költségeket egy évre 300 koronával számítva az államnak megtéríteni kötelesek s ugyanerre nézve, hogy ezt az illető szakiskola igazgatóságának felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, szintén közjegyző előtt kiállított okmányt tartoznak bemutatni. Minden tanuló tartozik a szakiskolába való belépés alkalmával hozni: 6 inget, 6 lábravalót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcztát vagy harisnyát egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagaria csizmát és pedig valamennyit új állapotban.

A fennálló szakiskolai szabályzat értelmében figyelemzetnek tehát azok, kik az erdőőri szakiskolába felvétetni óhajtanak, hogy sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényüket, melyhez az állami ellátás mellett felvétetni óhajtoknak azok szegénységi állapotát igazoló hiteles községi bizonyítvány is melléklendő, azok pedig, kik akár magán, akár állami erdészeti szolgálatban állanak, mindig előljáró tisztjük vagy hatóságuk útján legkésőbb folyó évi július hó 15-ig a földmivelésügyi ministeriumhoz adják be.

A hiányosan felszerelt és a fenti határidőn túl beadott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Budapest 1901 május hó.

M. kir. földmivelésügyi minister.

LEVELEZÉS.

Pózva (Zala m.) 1901 június 5.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az utóbbi időben egy szélhámós, vagy igazabban mondva tolvaj járt vidékünkön, erdőőrnek adva ki magát s a hol csak megfordult, mindenütt megfognak róla emlékezni, mert sehonnan sem távozott a nélkül, hogy valamit el ne lopott volna. Most egyszerre több elkövetett lopás után teljesen nyoma veszett s a zirczi csendőrség ugyancsak erősen keresi.

Nincs kizárva a lehetősége annak, hogy az illető bujdosása közben a tisztelt kartársak valamelyikéhez is be talál vetődni s így kötelességemnek tartom lapunk útján az összes kartársaimat nagy vigyázatra inteni s egyuttal kérni, hogy abban az esetben, ha a jó madár kezük ügyébe kerülne, ne mulasszák el erről a leg-

közelebbi csendőrséget, esetleg pedig a zirczit sürgősen értesíteni, hogy a veszedelmes ember kézre kerülhessen.

Az illető Braun Rudolf vagy Barna Rezső erdőőr név alatt mutatkozik be s állítólag Nyíresfalván, Erdélyben volt a kincstári erdőknél alkalmazva, de lopás és sikkasztás miatt el lett bocsátva, szőke, közép termetű, jól táplált fiatal ember, megnyerő modorral. Ruházata zöldes-szürke egyenruha, a blúz paroliján tölgy levél három makkal, bal vállán ezüst zsinórzat van, nadrágján pedig kétfelől zöld sávok. Különös ismertető jele, hogy a haja közt hátul egy ezüst forint nagyságu fehér folt van.

Kérem a szerkesztő urat, hogy kartársaim megóvása céljából soraimnak lapunkban helyet adni szíveskedjék, szívélyes üdvözléssel maradván

igaz hive Bóczén Ferencz
m. kir. közalap. erdőőr.

Különfelek.

Tisztelt olvasóinkhoz! A folyó hóban lapunk V-ik évfolyamának harmadik negyede lejárván, felkérjük mindazokat a tisztelt olvasóinkat és barátainkat, kiknek előfizetésük lejár, hogy azt lehetőleg még e hó folyamán, azonban mindenesetre a jövő hó elején megújítani szíveskedjenek. Különösen figyelemzetjük azokat a tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetése már régebben lejárt s erre figyelmüket már a múlt hóban levelező lapon felhívtuk, hogy abban az esetben, ha előfizetéseiket a folyó hó végeig nem rendezik, a lap további küldésének beszüntetése mellett a hátralékot fizetési meghagyás útján leszünk kénytelenek magunknak biztosítani.

Halálozás. Rákóczi (Atzberger) Imre főerdőr a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál negyven évet megközelítő, családjának, hazájának és a magas erőkincstárnak szentelt szolgálat után múlt hó 27-én rövid szenvedés után elhalálozott. Özvegye és 11 árva maradt gyermek — köztük három még zsenge korú — siratják a jó családapa elhalálozását. Nyugodjék békével!

Eljegyzés. Mint örömmel értesülünk, szeretett és tisztelt kartársunk, Gere Ignác járasi erdőőr Varannón (Zemplén megye) eljegyezte magának leendő hitestársul Csuport Erzsike kisasszonyt Esztergomból. A fiatal jegyeseznek őszintén gratulálunk eljegyzésükhöz.

A pópa öröme. Egy bécsi lap közli, övé a felelősség ezért a világraszóló csodáért. E szerint Archangelos pópát a felesége hat gyermekkel ajándékozta volna meg. Három fiúval és három leánnyal s ez a sok apórság a hír szerint mind jól érzi magát, nem is szólva az anyáról, aki szintén jól van. A pópáné egyébként, ugyancsak a bécsi forrás szerint tizennyolcz hónappal ezelőtt hármas ikreknek adott életet.

A tej szellőztetése. Akárhány helyen nem ügyelnek arra, hogy a kifejt tejet mielőbb ki kell vinni az istállóból. A cseléd rendesen a fejés után mindenfelét tesz-vesz, időzik az istállóban és a tej ott álldogál a fejőkében, magába veszi az istálló szagát, minek következtében az ize is kellemetlenné válik. A tej a levegő iránt igen érzékeny, tapasztalhatjuk azt azokban a pinczékben, kamrákban, hol a tejet tartjuk, ha azok levegője nem tiszta. A dohos pinczében a tej is megdohosodik; az olyan kamrákban pedig, melyben valam

erős szagu dolgok vannak, a tej azok iránt is igen fogékony. Tiszta, friss levegő kell a tejnek, hogy minden idegen szagtól, íztől ment maradjon és hamar meg ne savanyodjék. Ennélfogva különösen arra ügyeljünk, hogy a fejés után a tejet az istállóból azonnal kivigyük és tiszta levegőjű helyiségben tartsuk, de előbb a szabad levegőn hűtsük le.

Meggyilkolt erdész. A földmivelésügyi miniszter nemrég rendeletet adott ki a madárvédelem ügyében s immár áldozata is van az új rendeletet végrehajtandó kötelességtudásnak. Egy erdész esett áldozatul, amiért meg akarta gátolni, hogy durva kezek rabolják ki az éneklő madarak fészkeit. Elvadult érzelmű suhancok baltasuhintása vetett véget életének s most hat árvája siratja a kötelességét teljesítő apát. Az eset a következő:

Bedő János, a zala-apáti uradalomhoz tartozó vörösmajori erdész, e hó 30-án fakiosztás végett az erdőbe ment. A távolból baltaütéseket hallott és mikor a hang felé ment, három szentpéteruri parasztlegényre bukkant, akik a madarak fészkeit rabolták el. Az erdész a földmivelésügyi miniszternek legutóbb kihirdetett madárvédelmi rendeletét végrehajtandó, a legényeket leszólította a fákról és az egyiknek csizmáját zálogul megtartotta. Miközben az erdész a tettesek neveit könyvébe jegyezte, a csizma tulajdonosa háta mögé került és baltájával úgy vágta halántékra, hogy holtan rogyott össze. Hat árvája siratja. A gyilkost elfogták.

A legnagyobb ágyu. Valóságos ágyuszörnyeteg lesz az amit most készítenek a New-York államban levő watervlieti arsenálban. Tizenhat hüvelykes lesz ez az ágyu, melyet kísérletképpen öntenek s ha beválik, készítenek a fajtájából még vagy negyven darabot, partvédő eszközül. Az óriási ágyu 49 láb és 3 hüvelyk hosszú lesz, 130 tonnát nyom s egy 2370 font súlyú lövedéket 12 és fél angol mértföldnyire lesz képes elröpíteni. Ezt a taszító erőt 576 font füsttelen s 1176 font közönséges fekete puskapor szolgáltatja, melyet összekeverve tömnek bele a szörnyeteg gyomrába. Egy-egy lövés több ezer dollárba kerül.

A jó kenyérről. A kenyér sütése egyik legjelentősebb feladata a háziasszonynak. A táplálékok elseje a kenyér. Főleg a kenyér keményítő-tartalma adja meg a táperőt, amely a zsirnak, vajnak sajtnak és husnak kitűnő vivőanyaga s bő szénhidrát-tartalmánál fogva a zsir- és fehérjeanyagokat oly táplálékká egészíti ki, mely az egészséges és észszerű táplálkozásra szükséges. A kenyér tartalmaz fehérjét, zsírt, sókat, továbbá a sütés módja szerint több-kevesebb vizet, még pedig a következő mennyiségben; fehérje 6–10%, keményítő 50–80%, zsir 0.3–0.9%, sók 0.1–1.5%, víz 11–42%. Ezekhez járul még a korpakenyérben a cellulose, mely a korpán a buzaszem hüvelyében van. A buzaszem fehérjetartalma néha 16% s nagy előny volna, ha ez az egész mennyiség a kenyérben értékesíthető volna. Kenyérkészítésre legalkalmasabb, olvassuk az Egészségügyi Lapokban, első sorban a buza, mely a legtöbb tápanyagot tartalmazza, azután a rozs, míg a zab gazdag fehérje- és zsirtartalmának dacára, szintugy az árpa mechanikai okból nem igen jönnek tekintetbe. A gabonafaj megválasztásán kívül ügyelni kell még a készítmény módra is; mindenekelőtt arra, hogy az erjedési folyamat ne lépjen túl bizonyos határt. Az erjedés ugyanis, amely a kenyeret emészthetőbbé teszi, a keményítőt és esetleges fehérjét elpusztítja s a sütőnek értenie kell ahhoz, hogy mikor kell az erjedést idejekorán megszakítani, hogy az ily módon ugyan emészthetőbbé tett kenyér tápértékben csorbát ne szenvedjen.

Ezért hagyják a kenyeret csak bizonyos ideig erjedni. Ezt az erjedést közönségesen kovász segítségével érik el, a liszt tápértékének rovására. Ennél az erjesztési módszernél jobb az, amely kettedszénssavas natron és bizonyos savany anyag hozzáátételében áll, miáltal a kenyér ugyancsak porozus lesz anélkül azonban, hogy tápértéke csökkenne. A kenyér tápértékének megítélésénél tekintetbe veendő még viztartalma is; vízben szegény kenyér mindenesetre értékesebb s innen van, hogy a nem friss, száraz kenyeret vagy kétszersültet orvosilag rendelik. Az, ki sokat ül otthon, (mi az emésztést nagy mértékben befolyásolja) inkább fehér kenyérrel, a mezei munkás a gazdag korpataartalmu, ámbar nehezebben emészthető fekete kenyérrel éljen. A fekete kenyeret persze sohase élvezzék friss állapotban. E végből ugy gazdasági, mint a szervezetben való jobb kihasználása szempontjából az okos háziasszony arról is gondoskodik, hogy az asztalra legalább huszonnégy óra után kerüljön a kenyér.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

PÁLYÁZAT ERDŐÖRI ÁLLÁSRA.

A rozsnyói róm. kath. püspöki uradalomnál üresedésbe jött két erdőöri állásra pályázatot hirdetnek. — Évi javadalmazás 200 korona pénz. 200 koronányi gabona, 24 ürméter tűzifa, 2 hold föld, marha- és sertéstartás, szabad lakás és megállapított lődíj.

Pályázók sajátkezűleg irt folyamodványukat bizonyítványmásolatokkal — melyek vissza nem küldetnek — alólirotthoz június hó 20-ig adják be.

Gömör-Rozsnyón, 1901, évi május hó 20. án.

Pauchly Rezső,
püspöki erdőgondnok.

Kiszolgált csendőr.

33 éves nős, beszél magyarul és németül. jó bizonyítványokkal rendelkezik, erdőöri vagy vadöri alkalmazást keres. Az illető 3 év óta van az erdészethél, erdőitést igen jól érti, jó lövő; ez idő szerint a m. kir. közalapítványok egyik uradalmában van alkalmazva. Az erdőöri szakvizsgát a folyó év őszén fogja letenni, Czime az Erdészeti Ujság kiadóhivatalában megtudható. 1—3

TÁBLÁKAT.

Erzsébet emlékfák megjelölésére, Legeltetési és más tilalmi táblákat bármely nyelven, esetleg egyszerre három nyelven is tartós anyagból, lemoshatlan festéssel legjutányosabban készít

Winkler Gusztáv
Szászsebesen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

EDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olesó reklám árak által régi vevőinket megtevesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának. Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHÓN ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS FELTÁLLÓJA A REMONTOIR INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPENZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szőrmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halásznati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.